

Kriteeripankki vauhdittaa ravitsemuskriteerien käyttöä julkisissa hankinnoissa

Suvi Salmela, Motiva Oy

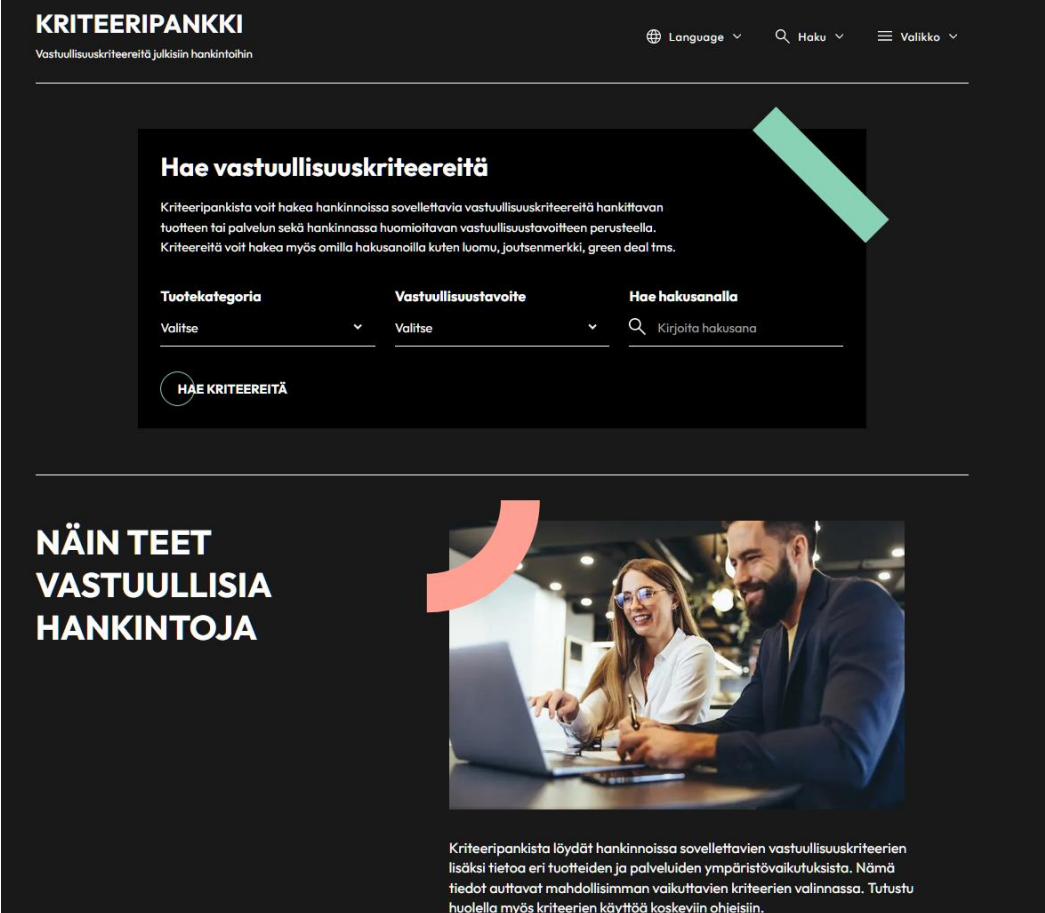
Mikä kriteeripankki?

Motivan ja KEINOn tarjoama maksuton, kaikille avoin palvelu josta voi hankea vastuullisuuskriteereitä julkisiin hankintoihin.

Helpottaa julkisissa kilpailutuksissa sovellettavien vastuullisuuskriteerien löytämistä ja käyttöä.

Kriteeripankin kehitystä ovat rahoittaneet työ- ja elinkeinoministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö.

www.kriteeripankki.fi

KRITEERIPANKKI
Vastuullisuuskriteereitä julkisiin hankintoihin

Language Haku Valikko

Hae vastuullisuuskriteereitä

Kriteeripankista voit hakea hankinnoissa sovellettavia vastuullisuuskriteereitä hankittavan tuotteen tai palvelun sekä hankinnassa huomioitavan vastuullisuustavoitteen perusteella. Kriteereitä voit hakea myös omilla hakusanoilla kuten luomu, joutsenmerkki, green deal fms.

Tuotekategoria Vastuullisuustavoite Hae hakusana
Valitse Valitse Kirjoita hakusana

HAE KRITEEREITÄ

NÄIN TEET VASTUULLISIA HANKINTOJA

Kriteeripankista löydät hankinnoissa sovellettavien vastuullisuuskriteerien lisäksi tietoa eri tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutuksista. Nämä tiedot auttavat mahdollisimman vaikuttavien kriteerien valinnassa. Tutustu huolella myös kriteerien käyttöä koskeviin ohjeisiin.

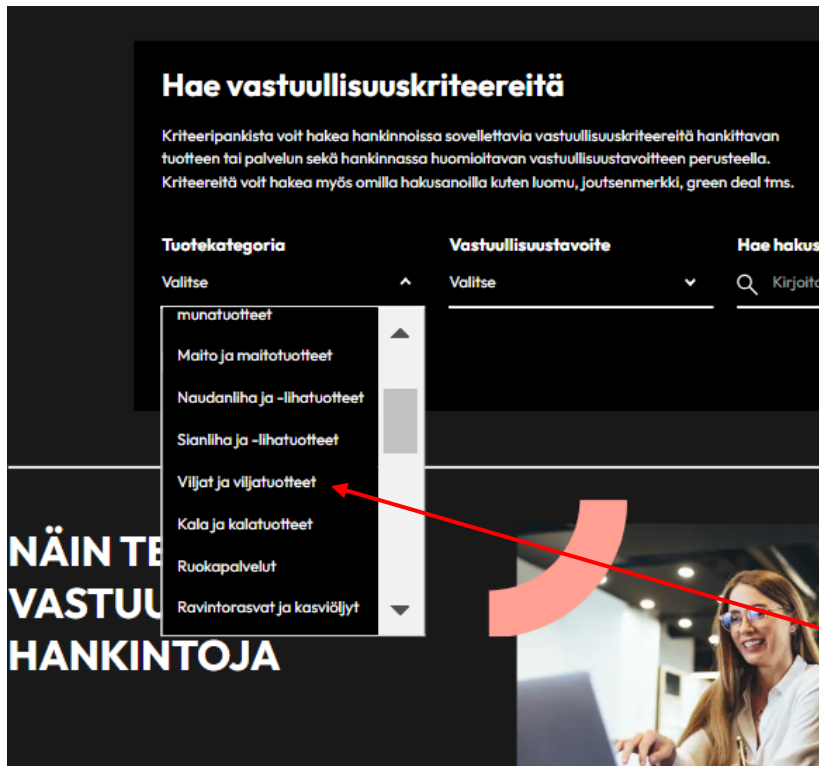

Kriteeripankissa syksyllä 2023 julkaistavat vastuullisuuskriteerit

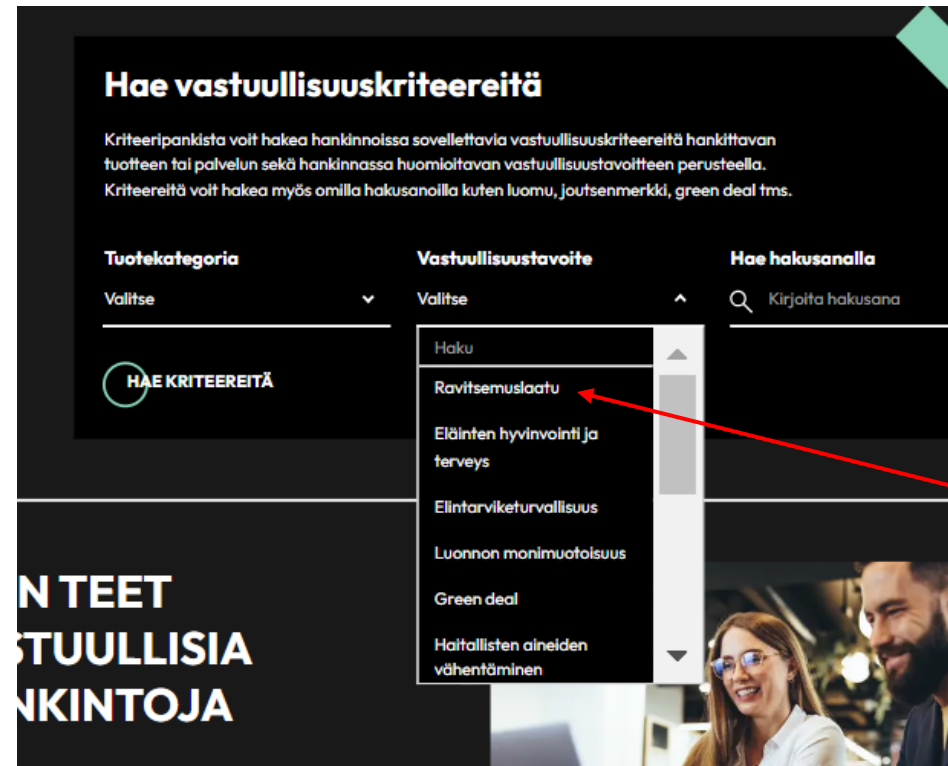
- **Elintarvikkeet** (Motiva)
- **Ruokapalvelut** (MMM)
- **Ravitsemuskriteerit** (Sydänliitto, VRN)
- **ICT-laitteet** (Motiva)
- **Ajoneuvot, kuljetuspalvelut ja joukkoliikenne** (Motiva)
- **Terveydenhuolto:** lääkintälaitteet, metalliset hoitotarvikkeet, muoviset hoitotarvikkeet sekä suojaus- ja sidontatarvikkeet (Motiva)
- **Ohjelmistohankinnat** (MitVIDI-hanke)
- **Sähkön ja lämmön hankinta** (Motiva)
- **Tekstiilit – työvaatteet** (Motiva)
- **Green deal: Siivouspalvelut ja teknokemian tuotteet** (Motiva/KEINO)
- **Green deal: Kalusteet** (Motiva/KEINO)
- **Green deal: Työkoneet ja työmaat** (Motiva/KEINO)

Näin käytät kriteeripankkia

1. Valitse hankintakategoria

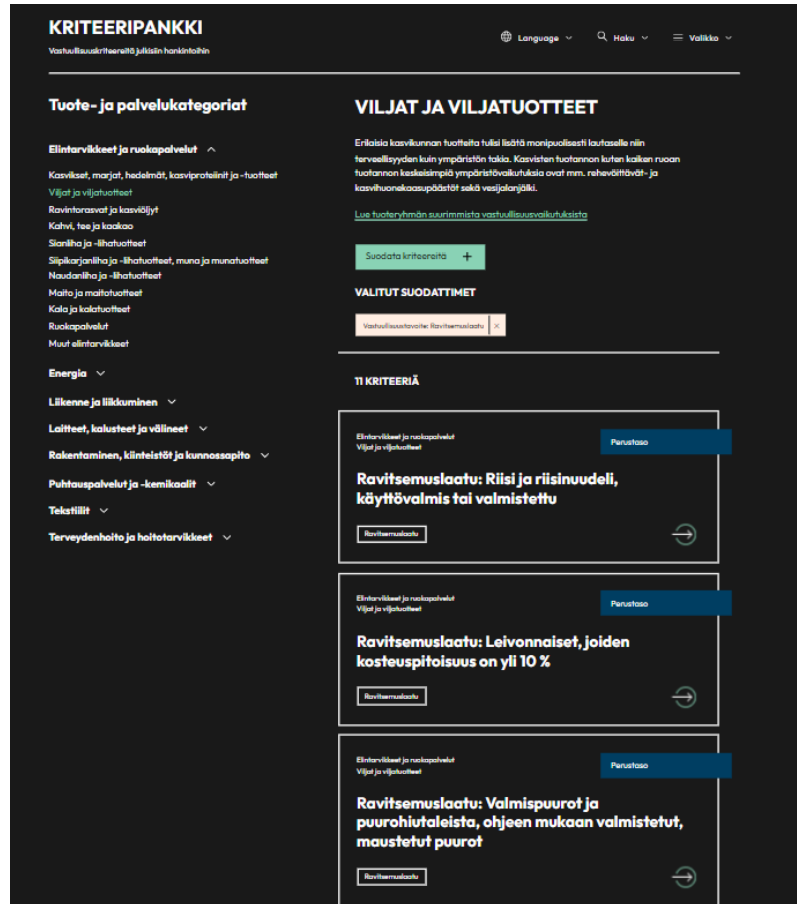

2. Valitse vastuullisuustavoite

Näin käytät kriteeripankkia

3. Suodata kriteereitä

KRITEERIPANKKI
Vastuuksukriteerit julkaisuhankintoihin

Languga Haku Valikko

Tuote- ja palvelukategoriat

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut

- Kasvikset, marjat, hedelmät, kasviproteiinit ja -tuotteet
- Viljat ja viljatuotteet
- Ravintorasvat ja kasviöljyt
- Kahvi, tee ja kaakao
- Sianliha ja -lihatuotteet
- Sipikarjanliha ja -lihatuotteet, muna ja munatuotteet
- Naudanliha ja -lihatuotteet
- Maito ja maitotuotteet
- Kala ja kalatuotteet
- Ruokapalvelut
- Muut elintarvikkeet

Energia

Liikenne ja liikkuminen

Laitteet, kalusteet ja välineet

Rakentaminen, kiinteistöt ja kunnossapito

Puhdistuspalvelut ja -kemikaalit

Tekstiilit

Terveydenhoito ja hoitotarvikkeet

VILJAT JA VILJATUOTTEET

Erilaisia kasvikunnan tuotteita tulisi lisätä monipuolisesti lautaselle niin terveellisuuden kuin ympäristön takia. Kasviksen tuottaminen kuten kaiken ruoan tuottaminen keskeisimpiä ympäristövaikutuksia ovat mm. rehevöittävä- ja kasvihuonekaasupäästöt sekä vesijalanjälki.

[Lue tuoteryhmän suurimmista vastuullisuuskriteereistä](#)

Suodata kriteereitä +

VALITUT SUODATTIMET

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut

11 KRITEERIÄ

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
Viljat ja viljatuotteet **Perustaso**

Ravitsemuslaatu: Riisi ja riisinuudeli, käyttövalmis tai valmistettu

Ravitsemuslaatu

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
Viljat ja viljatuotteet **Perustaso**

Ravitsemuslaatu: Leiponnaiset, joiden kosteuspitoisuus on yli 10 %

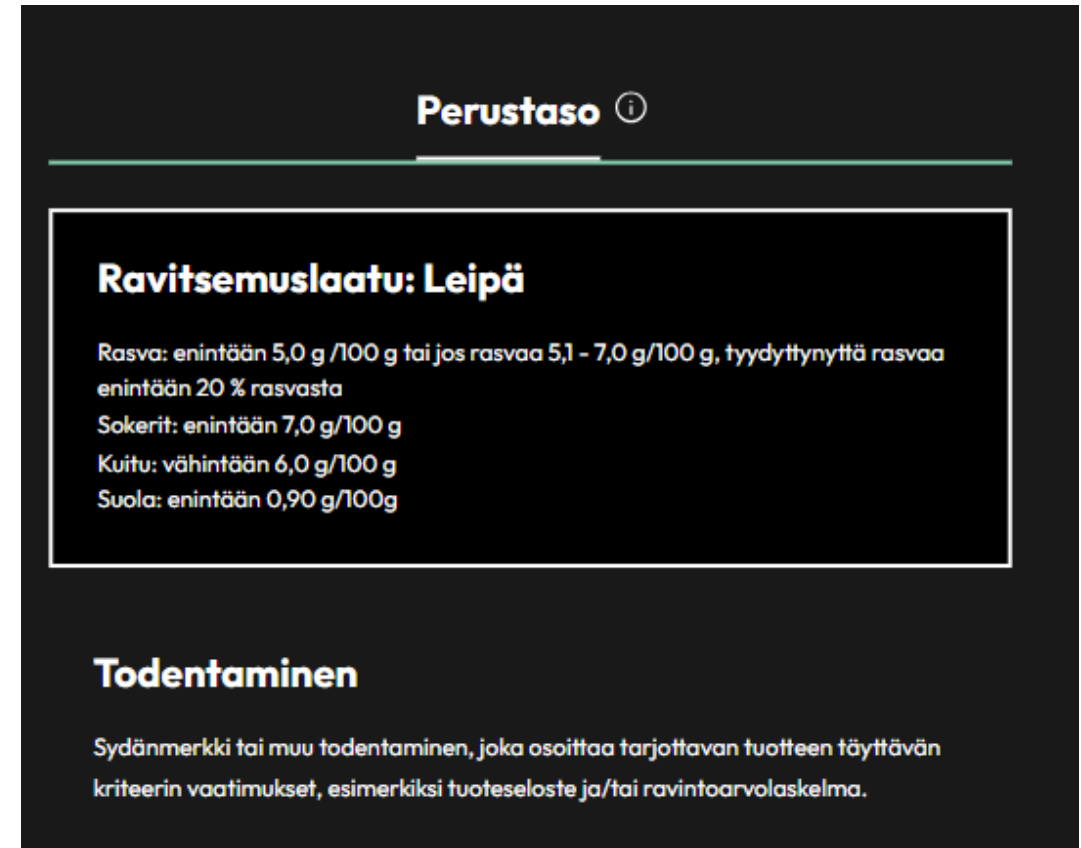
Ravitsemuslaatu

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
Viljat ja viljatuotteet **Perustaso**

Ravitsemuslaatu: Valmispuurot ja puurohiutaleista, ohjeen mukaan valmistetut, maustetut puurot

Ravitsemuslaatu

4. Kopioi kriteeriteksti ja todentamistapa tarjouspyyntöön

Perustaso

Ravitsemuslaatu: Leipä

Rasva: enintään 5,0 g /100 g tai jos rasvaa 5,1 - 7,0 g/100 g, tyydyttynyttä rasvaa enintään 20 % rasvasta

Sokerit: enintään 7,0 g/100 g

Kuitu: vähintään 6,0 g/100 g

Suola: enintään 0,90 g/100g

Todentaminen

Sydänmerkki tai muu todentaminen, joka osoittaa tarjottavan tuotteen täyttävän kriteerin vaatimukset, esimerkiksi tuoteseloste ja/tai ravintoarvolaskelma.

Ravitsemuslaatu: Leipä

Rasva: enintään 5,0 g /100 g tai jos rasvaa 5,1 - 7,0 g/100 g, tyydyttynyttä rasvaa enintään 20 % rasvasta
Sokerit: enintään 7,0 g/100 g
Kuitu: vähintään 6,0 g/100 g
Suola: enintään 0,90 g/100g

Todentaminen

Sydänmerkki tai muu todentaminen, joka osoittaa tarjottavan tuotteen täyttävän kriteerin vaatimukset, esimerkiksi tuoteseloste ja/tai ravintoarvolaskelma.

Perustelu

Kriteeri on linjassa ravitsemus- ja ruokailusuositusten ravitsemuslaatukriteereiden kanssa. Taustalla on tutkimustieto ruuan ravitsemus- ja terveysvaikutuksista.

Kriteerin tiedot

Luotu	Julkaisija
30.5.2023	Suomen Sydänliitto, Diabetesliitto ja VRN
ID	Kieliversiot
153	FI
Vastuullisuustietoa	Versio
Ravitsemuslaatu	1

Kriteereistä löytyvät tiedot

Kriteerin taso: edelläkävijä vs. perustaso

Kopioitava kriteeriteksti

Todentamistapa

Perustelut, mihin vaatimus vaikuttaa tai miksi se on hyödyllinen

Julkaisuajankohta

Julkaisija

Kriteerin ID (rajapintahakuja varten)

Palautemahdollisuus

Linkit lisätietolähteisiin

Vastuullisuustavoitteet, joilla kriteereitä voi hakea

Ekologinen kestävyys:

Vähähiilisyys

Energiatehokkuus

Kiertotalous ja jätteen vähentäminen

Luonnon monimuotoisuus

Rehevöityminen

Haitallisten aineiden vähentäminen

Ilmanlaatu ja -saasteet

Vesistön ja maaperän pilaantumisen ehkäisy

Sosiaalinen kestävyys:

Työllistäminen

Ihmisoikeudet ja oikeudenmukaiset työolot

Osallistaminen ja osallisuus

Taloudellinen kestävyys:

Aluetaloudellisuus

Muut:

Innovatiivisuus

Eläinten hyvinvointi ja terveys

Elintarviketurvallisuus

Ravitsemuslaatu

Huoltovarmuus

Green deal

Kriteeripankissa julkaistavat kriteerit ovat

- Markkinatilannetta vastaavia = Kriteerit täyttäviä tuotteita/palveluita saatavilla
  - Markkinaa kannustavia
  - Syrjimättömiä
  - Todennettavia
  - Vertailukelpoisia
  - Hankinnan kohteeseen liittyviä
-
- Kriteeripankista löytyy lisäksi tietoa tuoteryhmän merkittävistä vastuullisuusvaikutuksista.

Mitä kriteeripankki ei tee?

- Kriteeripankki ei suosittele tai valitse tiettyjä kriteereitä hankintaasi tai auta niiden keskinäisessä priorisoinnissa.
- Varmista erilaisten kriteeriyhdistelmien toimivuus hankinnassa markkinavuoropuhelulla tai tietopyynnöillä, jos et ole käyttänyt kyseisiä kriteereitä aiemmin.

Olen hyödyntänyt kriteeriä kilpailutuksessa

Kyllä

Ei

Palaute

Kirjoita palaute

Palautteeni saa julkaista Kriteeripankissa

Kyllä

Ei

Sähköposti

Sähköposti

Organisaatio

Organisaatio

Olen tutustunut [tietosuojaselosteeseen](#)

LÄHETÄ KOMMENTTI

Anna palautetta kriteereistä!

Jos kriteeri ei toimi esim.

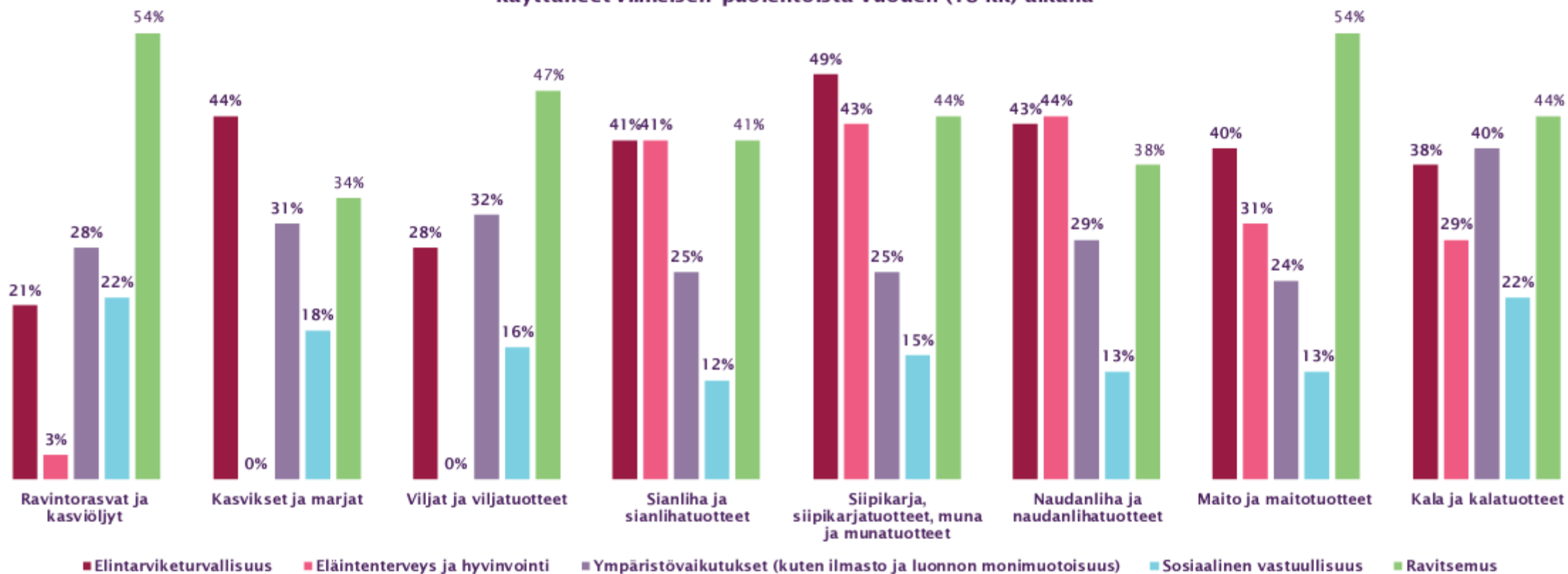
- et saanut tarjouksia,
- sait palautetta vaatimuksesta yrityksiltä,
- tunnistat haasteen kriteerin todennettavuudessa

Anna palautetta!

- Se auttaa muita hankkijoita ja auttaa kriteerien kehittämisessä.
- Kriteerien kehitys on jatkuvaa työtä

Vastuullisuuskriteereiden käyttö

Jos olette käyttäneet vastuullisuuskriteereitä, valitse missä tuoteryhmissä olette hyödyntäneet niitä ja mitä arviointiperusteita olette käyttäneet viimeisen puolentoista vuoden (18 kk) aikana

Aterioiden ravitsemuslaatu

90 %

vastaajista käytti ravitsemuslaatua hankintakriteerinä, joko vähimmäisvaatimuksena tai vertailukriteerinä

40 %

Vastaajista ilmoitti, että oman kunnan hyvinvointisuunnitelmassa on linjattu ruokapalveluille ravitsemustavoitteita.

31 %

ei osannut sanoa, onko kunnan hyvinvointisuunnitelmassa linjattu ruokapalveluille ravitsemustavoitteita.

[Selvitys julkisten elintarvikehankintojen vastuullisuudesta ja kotimaisuusasteesta 2022 >>](#)

Kiitos

Suvi Salmela, Motiva Oy

suvi.Salmela@motiva.fi

Puh. 0400 960128

@MotivaOy

www.motiva.fi